

Resan till Nicaragua

2006



Rapport av Projektering för kooperativa verksamheter och resan till Nicaragua 3-15 sept 2006

Bakgrund

Sedan ett antal år har RSMH (Riksförbundet social och mental hälsa) genom SHIA (Svenska Handikapporganisationers Internationella Biståndsförening) arbetat med att bygga upp en stödverksamhet för psykiskt sjuka och deras anhöriga. Situationen för denna grupp är mycket svår. Nicaragua är ett land där större delen av befolkningen lever i fattigdom. Utsattheten för de psykiskt sjuka är än värre. Utan stöd från samhället, ofta förskjutna av den egna familjen finns ingen möjlighet till försörjning i ett land där arbetslösheten är mycket hög. Mediciner finns till viss del men kostar alltför mycket, vilket leder till att många sjuka inte får någon behandling utan lever ut sina sjukdomar; psykos, depressioner, schizofrenier osv. Utan behandling kan dessa personer bli ganska störande och ofta än värre utsatta och brutalt omhändertagna av polisen för vidare transport till den enda statliga vårdinrättningen som ligger i huvudstaden, Managua.

Stödet går till föreningen ASMEN - Asociacion de pacientes y familiares ya superados de Salud Mental, en brukarorganisation med 287 medlemmar, som har sin verksamhet i Leon. Asmen har en egen föreningslokal och en lantgård där olika verksamheter kan bedrivas för rehabilitering av medlemmarna. Från och med 2011 kommer stödet från Sverige att upphöra och nu försöker man få föreningen att börja arbeta med hur utfasningsarbetet skall genomföras. Föreningen måste hitta inkomster till de fasta utgifter som måste betalas när projektet inte längre kan bidra.

Under hösten 2005 genomfördes en studieresa till Nicaragua för att på plats bilda sig en uppfattning av det hjälpbehov och stöd som ovanstående grupp kan behöva. Resans huvudsakliga syfte var att på plats se över vilken typ av projekt som skulle vara lämpligt att starta.

Vi var flera personer med på resan. Ingemar Wernegren, ordförande i RSMH Uppsala Län, och anställd av Uppsala kommun - STÖFU och arbetar på Club Lindormen, en RSMH förening. Majvor Hansson, anställd av riksförbundet RSMH och ansvarar för uppföljning av projektet i Nicaragua. Eva Källander, kooperativ rådgivare på KUUL – Kooperativ Utveckling Uppsala Län. Petter Källander, som fungerade som tolk och som arbetar med utvecklingsstörda barn. På plats träffade vi Rosa Gonzales som är anställd som volontär på Asmen för av stödda föreningens medlemmar och driva verksamheten.



Resultat 2005

Vi genomförde studiebesök på olika kooperativ och olika organisationer för att lära så mycket som möjligt. Vi har arbetat för att sätta sig in i förutsättningarna, lagstiftning, regelverk, kooperativ historia och nutid, omvärlden, osv. (Se rapport 2005)

Genom de möten och diskussioner vi hade med styrelse och medlemmar kom många idéer fram. Mycket skulle kunna påbörjas i mindre skala för att se hur det går och se om det finns intresse bland medlemmarna för arbetet.

Leon

Förslag till verksamhet för Asmen Leon:

- Butik – lokalen finns. För att nå kunder behövs skyltar på gatan och information centralt, på hotellen och andra mötesplatser för bofasta och turister.
- Turismen ökar och det finns mycket man kan göra för att tillgodose nya behov som skapas. De som besöker landet är inga charterturister utan oftast personer som arbetar med bistånd och/eller har kunskap om landets behov samt ett intresse av att stödja lokalt.
- Starta ett bageri och ha försäljning i lokalen av tex bröd och bakelser. (Behov av monter och så småningom en större spis/ugn och cafébord.)
- Café – sälja fruktdrycker (av garanterat rent vatten/is), kaffe, bullar mm från egna bageriet.
- Turisterna behöver information, tex kartor, aktiviteter, vandringar, spanska kurser osv. Titta på andra mötesplatser, cafeer, hotell, backpacker-ställen.
- Gården är en stor resurs – här borde inte behöva betalas för en vakt. Det finns många aktiviteter att sysselsätta medlemmarna med där, göra sylt, kompostera, odla mer och tillvarata det som kan skördas – att sälja vidare i lokalens butik. Snygga förpackningar med lokal prägel som gärna beskriver att man stöttar en viktig verksamhet och en utsatt grupp, när man handlar.
- Sälja andras produkter på kommission, tex ekologiska varor, hantverk, mm.
- Kontakta andra organisationer/kooperativ och sälja deras produkter, tex blindarbeten, mm.
- Praktikant- och lärlingsutbildning i samarbete lokala kooperativa föreningar och företag.

I diskussionerna återkommer man till att ingen kan tvingas att arbeta. Därför behövs ett mer omfattande motiveringsarbete om varför man ska arbeta ideellt på föreningen. Vad arbetsträning och arbetsrehabilitering innebär, vad man kan göra av vinst (som ex köpa in mediciner till de som deltar). Och att arbetet och engagemanget kan leda till ökade möjligheter till försörjning.

Chinandega

Internetcafé. Det skulle hålla öppet 8 timmar/dag, helst med 10 datorer. Övrig tid skulle användas till att utbilda medlemmar i datakunskap (man har minst 50 intresserade enligt uppgift från föreningen).

Vinsten från verksamheten skulle gå till att starta annan verksamhet och utbildning för medlemmarna, tex:

Skrädderi – de har flera medlemmar som kan lära ut.

Måleri – göra skyltar mm, som det finns en ledare som kan lära ut.

Internetcaféet skulle även kunna vara ett café med butik och försäljning av egna produkter eller andras på kommission. Se även idéerna från ASMEN.

Granada

Gruppen presenterade inga direkta idéer. Behöver antagligen först och främst lokaler och kanske att låta sig inspireras av de andra föreningarna eller av ovanstående.

Syfte

Syftet var att undersöka möjligheterna att starta ett socialt arbetskooperativ eller hitta andra vägar till inkomster och försörjning för medlemmarna i ASMEN och andra föreningar. Deras funktion som stödjande verksamhet för den här mycket utsatta gruppen är allvarligt hotat när biståndet från Sverige upphör.

Projekteringen syftade till att:

- Etablera kontakt med lokala föreningar
- Planera utbildning
- Etablera myndighetskontakter
- Se över regelverk och lagstiftning
- Utveckla affärsidéer
- Se över finansieringsfrågor
- Starta kurser i kooperativt företagande

Mål

Målet var att kunna starta ett projekt som ökar möjligheten för personer med psykiskt funktionshinder att bidra till sin egen rehabilitering och försörjning genom arbetsträning och arbetspraktik i någon form av socialt arbetskooperativ. Målet var också att gruppen genom gemensamt arbete och inkomster ska kunna tillhandahålla nödvändiga mediciner åt sina medlemmar.

Målet var att

- undanröja praktiska problem som kan uppstå på grund av regelverk och lagstiftning.
- skapa lokala nätverk och lokal förankring både hos myndigheter men även med brukarorganisationer.
- starta kurser i kooperativt företagande i syfte att förbereda och mobilisera lokala aktörer

Förväntad verksamhet efter projekteringen

Projekterings syfte var att informera om och undersöka om det finns underlag för, att starta brukarstyrda kooperativ i Nicaragua. Förhoppningen är att kooperativen skall ha en stark förankring lokalt och att det finns en bred uppslutning bland myndigheter och intressenter. Syftet var även att ett utökat samarbete - nätverk mellan existerande föreningar ska främjas samt stödja bildandet av nya föreningar i fler städer och samhällen i landet.

Brukarstyrda kooperativ bygger på en gräsrotsmodell där medlemmar och brukare bygger upp och ansvarar för verksamheten. Föreningsverksamhet av dessa slag har en långsiktig överlevnad när ändamålet utformas av de medlemmar som avser nyttja föreningens tjänster. Däremot kan det behövas hjälp och stöd i den inledande fasen. Någon form av stöd eller projektmedel kommer då behövas för det "formella bildandet" och igångsättandet av brukarstyrda kooperativ.

Långsiktiga mål för projektet

- utarbeta adekvata utbildningsplaner för medlemmarna i projektet
- stödja startandet av brukarstyrda kooperativ
- stärka den kooperativa modellen för rehabilitering för ovanstående grupper
- grupperna genom gemensamt arbete och inkomster ska kunna erbjuda nödvändig rehabilitering/mediciner till sina medlemmar.

Möten och aktiviteter under resan till Nicaragua 2006:

- 3/9 Resa till Managua, Nicaragua
- 4/9 Möte Forum Syd – Sara och Dario
- 5/9 Informationsmöte med handikapporganisationer
Möte med ADD – Henry Lind och Martha
- 6/9 Resa till Leon och möte med Asmen styrelse o personal
Studiebesök på Los Pipitos
- 7/9 Möte med Asmen styrelse o personal
Möte med Feconori, Cepril och Asmen
Studiebesök på Finca
Möte med Asociation de Veteranos
- 8/9 Möte med Asmen Leon, Chinandega och Granada
Möte med Asmen styrelse o personal
- 9/9 Utflykt med Asmen Leon's styrelse o personal
- 10/9 Ledig dag vid havet
- 11/9 Möte med Asmen styrelse o personal
Möte med Ceprodel Leon
Resa till Managua
- 12/9 Diskussioner och sammanfattning
- 13/9 Möte Forum Syd – Dario
Möte och avslutning med ADD - Henry Lind
- 14-15/9 Hemresa

3/9 Resan till Managua

Taxi till Arlanda tidigt – innan natten knappt tagit slut. 18 timmars resa. Paris – Miami-Managua. Förseningar ledde till tok-stress, speciellt i Miami. Våra farhågor efter förra året erfarenheter besannades. Rusade till slut in på planet. Svettiga efter att ha rusat fram och tillbaka pga allas ”hjälp” och hänvisningar som ledde till att vi hamnade fel hela tiden.

I övrigt var flygresan bra. Den långa sträckan mellan Paris o Miami tillbringade vi i den fina lilla övervåningen på planet. En första klass resa.

Blev hämtade på flygplatsen, men vi fick punktering nästan direkt. Ut i regnet medan chauffören slet. Varmt sommarregn - bara skönt. Boende på hotell ”Villa Americana” – lite lyxigare än sist. Det var stressigt igår inför resan så nu har jag snart missat två natters sömn. Skönt att få sova!



4/9 Forum Syd

Härlig frukost på hotellet – bönor, ägg, stekta bananer och ost, frukt och färsk juice.

Promenad till banken och uttag av Cordobas. Kursen är bättre än sist så vi får mycket för pengarna

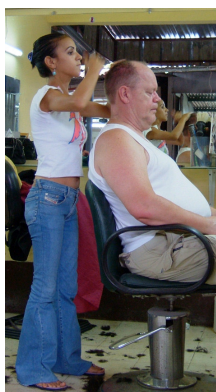
Första dagen träffar vi Sara och Dario från Forum Syd. Diskuterade problemen kring Asmen där ingen anställd har kunnat genomföra olika aktiviteter. Får höra mycket om Asmen Leon och hur läget är nu. Man tar inte sitt ansvar, genomför inga planer, förskingring har förekommit, styrelsen har till viss del avgått. En person är anställd av ADD på ½-tid sedan en månad, för att hjälpa styrelsen.

Hälsoministeriet ska beställa medicin utifrån de registrerade sjuka – men, listorna är borta och därför är bara ca 30% av de sjuka registrerade. Utan medicin kan man inget åstadkomma utan man är mest intresserad av att på olika sätt få tag i medicin.

De psykiskt sjuka och deras organisationer har ännu större problem att brottas med än övriga handikappade. De är längst ner på samhällsskalan. Samarbetspartners och nätverk behövs för att stötta. Psykiatrin måste vara med i detta arbete men där kan finnas ett visst motstånd pga avundsjuka. Psykiatrin har ont om pengar medan tex ASMEN får stora bidrag.

Forum Syd kan inte ge konkret hjälp, det ligger inte i deras nya riktlinjer. SIDA har gjort en utvärdering av volontärverksamheter. Förväntat resultat har uteblivit. Resurspersonerna har varit drivande istället för att organisationerna tagit ansvar och SIDA har nu dragit in allt volontärarbete. För genomförandet av projektet är det viktigt med en person som kan finnas på plats här i Nicaragua och leda och följa arbetet. Vi har under året haft ett flertal kontakter med Forum Syd för att finna en person eller ett samarbete kring detta, men fick det nu klart bekräftat att vi måste hitta andra lösningar.

Trassel inför morgondagens möte med olika organisationer. Vi har inte fått kontakt med Salvador som ska vara tolk. Böckerna som vi tänkt dela ut har inte kommit från Bolivia. Får till slut tag i Tove som lovar att komma – tack o lov!



Taxi till marknaden där vi strövar runt och handlar lite. Ingemar passar på att klippa sig billigt. Vi har inte vant oss vid värmen ännu så en kall öl i skuggan av träden känns helt underbart. Överallt pågår verksamhet och försäljning. Man kan sitta och bara iaktta hur länge som helst.



Tidig kväll på hotellet. Salvador ringde – har inte fått sitt bagage ännu och måste till flygplatsen i morgon bitti. Kan inte vara tolk. Tur att vi fått tag i Tove.

5/9 Informationsmöte

Träff med inbjudna organisationer för att informera om kooperativ projektet och diskussion kring eventuellt samarbete. Ett trettiotal personer kom från ett tiotal organisationer. Några av dessa, Asociacion de Veteranos - Ciegos sin fronteras - Feconori - Cepril, visade sig intresserade av fortsatta diskussioner och vi bestämde möten i Leon senare under veckan.

Krigsveteranernas för.	opolitisk, oreligiös, juridisk person, ej vinstintresse, frivilligt arbete har lokaler, personer, kunskaper. Saknar ekonomiska resurser men har försökt starta kooperativa verksamheter.
Blindas förening	samlar de blindas, stor organisation som har samarbete med SHIA
Cepril	kvinnoorganisation, arbetar med rehabilitering
Blinda utan gränser	utbrytargrupp från de blindas förening
Feconori	övergripande organisation som samlar 34 handikapporganisationer. Söker nu försörjning och verksamhetsinriktning. Många medlemmar med yrkesutbildning – advokater, tekniker, målare, mm. "...har alltid velat starta kooperativ men har inga ekonomiska resurser."
Asmen Granada	psykiskt funktionshindrade, har ännu inte kunnat registrera föreningen
Asmen Leon	psykiskt funktionshindrade,
Asmen Chinandega	psykiskt funktionshindrade, nära registrering, har bra drivkraft
Handikappade poliser	fd poliser, pensionärer, ensamstående mödrar, änkor. Har ett projekt med svinuppfödning för 10 deltagare.



ADD

Träff med ADD – Henry Lind och Martha Campos - och rapport om läget på ASMEN Leon. Marta hade gjort halvårs revision och haft ett antal anmärkningar, bla att kvitton ändrats av ordf Don Pedro och av kassören Theresa. Hela styrelsen hade varit samlad när hon la fram sin kritik Don Pedro avgick direkt och erbjöd sig betala 200 C. Teresa nekade och ville bevisa sin oskuld och säger att alla i styrelsen är inblandade. Ett anonymt tips från Asmen ledde till denna revision. Styrelsen har haft ytterligare möten. Nu är det mycket instabilt i styrelsen och i föreningen. Banken vägrar att betala ut pengar eftersom båda firmatecknarna avgått. Akuta ekonomiska problem pga detta. Nytt årsmöte måste hållas för att välja nya ledamöter. En advokat måste godkänna alla handlingar innan banken kan acceptera. Kallelse måste ske 2 veckor i förtid. På gården har man fällt träd och nu försöker man sälja virket. En del har försvunnit, en del blivit förstört på och ingen verkar ha koll vad som finns kvar. Vilken röra att återvända till!

ADD upplyser oss om de olika organisationerna som deltog på informationsträffen om kooperativ. Vi bör vara försiktiga inför de stundande mötena med organisationerna. En del organisationer är bara ute efter pengarna och är inte speciellt seriösa. Henry Lind tycker att vi ska satsa på synskadades och dövas organisationer samt en organisation som heter Los Pipitos. Diskuterade Victors tjänst och arbetsuppgifter. Tipsades om att försöka få anställda/medhjälpare på föreningarna, som respektive kommun bekostar. Det skulle kanske kunna vara en lösning på våra problem, genom ett samarbete mellan projekten.

6/9 ASMEN Leon

Resa till Leon med Tove. Bekvämt i jämförelse med förra årets kaosliknande bussresa. Möte med styrelsen och personal på ASMEN och förstår att inte mycket hänt sedan ifjol samt att styrelsens arbete inte fungerar. Olika versioner och bild av vad som hänt och om det verkligen är en förskingring. Splittring inom styrelsen och föreningen. Många långa diskussioner om varför det behövs omval och hur det ska gå till. Det är uppenbart att doña Nubia, som är vice ordf, vill överta ordförandeposten. Beslut tas till slut om fyllnadsval samt att kalla till årsmöte. Det måste göras så enligt attesträttens konstruktion i Nicaragua.

Lång diskussion om det nedhuggna trädet – inte träden! Viss förvirring om hur mycket som är sålt och vilket värde som finns kvar. Virket finns nu i lokalen i Leon där det inte förvaras på bra sätt. Risken är nog att det blir förstört innan det hinner säljas och att det blir en förlustaffär. Till gården åker man ca två gånger i veckan samt med hela föreningen 5 ggr/år. Man har odlat grönsaker samt köpt höns och grisar som finns där nu. Tyvärr är det problem för vakten som har blivit anklagad för att ha stulit en höna av grannen. Vakten kommer att sluta och en medlem i föreningen ska ta över jobbet.

Martas revision och kritik verkar lite överdriven nu när vi sett och hört Asmens förklaringar.

Los Pipitos

Studiebesök på kvällen hos Los Pipitos. Brenda lus Blanco tog emot. Det är en nationell organisation med 79 filialer som är underställda samma juridiska person men med egna styrelser. Los Pipitos erbjuder studiecirkel och yrkesutbildning för handikappade ungdomar, främst CP-skadade och utvecklingsstörda. Man arbetar med cykelreparationer, målning, sömnad, bakning, tillverkning av pinatas, skönhets- och hårvård. Man har ett 30-tal deltagare nu och det är den kapacitet som finns – så långt som pengarna räcker. Organisationen finansieras genom bidrag, donationer och viss inkomst från aktiviteter. Rotary i Nebraska bidrar med material o pengar till konstkursen och tanken är att tavlorna ska säljas på gallerier utomlands. Kommunen ska bidra med 1% av budgeten, men så sker inte.

Utbildningarna är inte gratis men det är inte många som kan betala. Eleverna brukar betala för materialet men organisationen betalar lärarna.



Man har även tillgång till rehabilitering och fysisk träning, logopeder, psykologer, barnläkare och tandläkare under deras utbildningstid. Man arbetar med påverkansarbete och utbildning av föräldrar liksom specialister. Henry Lind rekommendation verkade stämma bra och Los Pipitos var ett positivt besök, men de säger sig inte förmå att arbeta med ytterligare en målgrupp.

7/9 Möte med ASMEN Leon's styrelse och personal

Fortsatt möte med ASMEN Leon. Alltför många problem och hinder har byggts upp eller tagit över verksamheten. Inga av de idéer och tankar vi diskuterade i fjol, kring möjligheter att starta upp olika verksamheter har genomförts. Svårt i nuvarande läge se att föreningen skulle kunna vara samarbetspartner för ett kooperativ projekt.

Feconori, Cepril och ASMEN Leon

Möte med representanter från de tre föreningarna. Feconori säger sig ha långt framskridna planer och samarbete med kommunen och andra organisationer för att starta kooperativ. Man funderar över olika typer av verksamhet, skönhetsvård, pinatas, osv (som överallt). Yrkeskunnande finns inom föreningen och man ordnar utbildningar men man har inga egna lokaler. Cepril har en tomt som man ställer till förfogande för att kunna bygga ett produktionshus – ett rehabiliteringscenter för handikappade. Man arbetar för skattelättnader för verksamheten och kommunen skulle genom sina kontakter med biståndsländer kunna hjälpa till med försäljning utomlands av tillverkade produkter. Visar upp ett papper med ett kommunalt beslut om skattebefrielse för handikappade. Visar även ett annat beslut om att handikappade får åka gratis på kommunala bussar och taxi, men det fungerar inte ännu eftersom man måste utfärda medlemskort för sina medlemmar och det har man inte resurser till. Enligt Feconori samlar man ca 1000-1500 medlemmar i ca 11 föreningar i Leon, men man har ingen medlemsavgift och lite svårt att räkna upp föreningarna. Enligt Henry Lind består föreningen i stort sett av två personer!? Har genom sitt arbete lyckats med att bygga 143 bostäder i Leon och gett ut en skrift med ”tillgänglighets-normer”, ordnat yrkes- och datautbildningar, mm. Tar på sig äran av det mesta av utveckling som sker men det känns inte helt trovärdigt.

Tyvärr bekräftas Henry Linds farhågor om det svåra i att samarbeta med föreningar som inte verkar ha en tydlig och fast organisation som vi kan känna oss säkra på.

Besök på Finca

Lunch med Victor för att diskutera hans roll, styrelsen, relationerna och allt som hänt. Han verkar vara klok och kompetent. Hoppas att han blir kvar ett tag och kan bidra till en positiv förändring. Vi gör även ett besök på ”la finca”, som visat sig ha förfallit. Det är uppenbart att föreningen inte längre klarar av att sköta gården.



Vi träffar vaktens fru och en man som hyr in sin häst på marken. Deras bild av föreningens aktiviteter därute är lite annorlunda än vad styrelsen beskrivit. Man har besökt gården sporadiskt det senaste året. Man slängde ut lite frön. Ingen rensning eller skötsel, sen fick vakten skörda och mannen med hästen levererade till Asmen. Vakten och familjen får inte odla eller skörda för egen del och har sagt upp sig. Bor kvar eftersom ingen från Asmen brytt sig. Grisarna och hönsen får ingen mat – ingen sköter om dom. Inga familjefester. Byggnaderna förfaller och allt är vildvuxet och ovårdat. Ingenting av de möjligheter som vi tillsammans med föreningen diskuterade om förra året har tagits tillvara. Victor blev synligt upprörd över det hela. Han har ju också blivit förd bakom ljuset av styrelsen och skrivit en rapport till SHIA som nu inte alls visar sig vara sann.



Det är en jättebesvikelse för oss också att inse att allt bara är ord – man säger det vi vill höra. Låtsas om det resultat som vi vill ha. - En kulturkrock? - Kanske! Tove beskriver hur präglad man är vid att inte ha tillit till varandra. En lögn är ”tillåtet”. Man tappar inte ansiktet om man blivit avslöjad utan skakar av sig och går vidare. Vår bild hur man står vid sitt ord, gör som man sagt och kommit överens om, osv får

sig en rejäl törn. Många frågor dyker upp. Hur ska vi hantera alla lögner? Vilka konsekvenser får det för projektet? Hur ska styrelsen förklara detta? Ska/bör gården säljas? Vem ska i så fall få pengarna?

Fattigdom, svårigheter, underläge – det finns naturligtvis mycket som förklarar och ursäktar. Det visar också på ett alltför svagt intresse och för många hinder i vägen för att kunna genomföra ett projekt med föreningen utifrån våra intentioner.

Som om inte allt det här var nog för idag – när vi kom tillbaka till bilen var ena däckets platt. Tove hade fått punktering. Åskan mullrade, oväder med häftiga regn i antågande, trötta och besvikna – dags att byta däck! Det kan vara knepigt på en vanlig bil – den här är dubbelt så stor och med en massa trix för att få till det. Tack och lov för Victor som klarade det med glans. Nästan ingen luft i reservdäcket och vi fick lov att gå tillbaka till stan medan Tove rullade i snigelfart på dom obefintliga gatorna för att klara reservdäcket helt till närmaste mack.



Vi hann till hotellet innan en obeskrivligt intensiv urladdning med blixtar, donner och regn drog igång.

Asociacion de Veteranos

På kvällen hade vi möte om med krigsveteranerna om deras intresse och möjligheter att delta i ett kooperativprojekt. Positivt möte men dom arbetar inte med vår målgrupp.

8/9 ASMEN föreningarna

Vi träffar föreningarna i Granada och Chinandega tillsammans med ASMEN Leon.



Grenada – alla papper inlämnade för legalisering är inlämnade. Föreningen har flera gånger försökt få utbetalningar från Leon för att kunna genomföra planerade utbildningar.

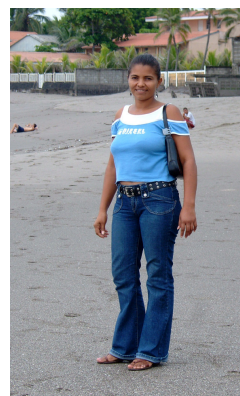
Chinandega – legaliseringen påbörjades 1994 men genomföres inte. Förra styrelsen drog på sig skulder till staten bla för opublicerade stadgar, mm. Man har nu förhandlat ner böterna och kopplat in en

advokat för arbetet med legalisering av föreningen, men processen har stoppat upp eftersom man inte har fått några pengar från Leon. Ett hus har byggts med föreningens pengar på SILAIS mark. Nästa steg är att kämpa för att få marken som huset står på eller någon form av dispositionsrätt. Vi upplever, liksom förra året, att föreningen i Chinandega är den som har störst förutsättningar för att kunna vara en samarbetspartner i projektet.

Asmen Leon har hållit inne alla pengar till de andra föreningarna hittills under året. Detta trots att det var helt klart att pengar fanns avsatt i budgeten direkt riktade till de andra föreningarna. Grenada och Chinandega visade fram budget för de närmaste månaderna och kunde åka tillbaka med varsin check och nya goda ambitioner att fortsätta sitt arbete.

Möte med Teresa och styrelsen, sen med Don Pedro. Dom lämnade sina versioner av vad som hänt med kvitton och pengar. Don Pedro lämnar styrelsen men Teresa kommer nog att sitta kvar om hon har föreningens förtroende. Föreningen ska snarast kalla till en extra stämma med fyllnadsval till styrelsen.

9/9 Utflykt med ASMEN Leon



Styrelsen bjuder på en gemensam dag med utflykt och lunch vid havet. Träffade en man som arbetar på Svenska ambassaden. Det blev det närmaste vi kom det planerade mötet med ambassadören som är på besök i Sverige.

På eftermiddag åkte Asmens styrelse och personal hem och vi förflyttade oss till det favoritställe som vi hittade förra året. Skön vila och tid för läsning i hängmattor i skuggan under palmbladstak.

Kvällen bjöd på ett formidabelt skådespel med åska och blixnar. Strömavbrott och levande ljus gjorde att det fick bli en tidig kväll.

10/9 Ledig dag vid havet

Bad, fruktdrinkar, hängmattor, god mat och skön vila. Tillbaka till Leon med lokalbussen på eftermiddagen.

11/9 Avslutande möte med ASMEN Leon

Det planerade mötet med hälsoministeriet Silais och CAPS blev inte av. Ingen hade tid på grund av den akuta situationen som uppstått för att en mängd träsprit sålts, framförallt i Leon trakten. Ett 40-tal dödsfall och flera hundra skadade enligt vad vi kunde läsa i tidningarna.



Sammanfattning och diskussioner kring de närmaste målen samt om uppföljning av det arbete som man nu ska påbörja. Finca- styrelsen erkänner att resorna inte har fungerat och genomförts. Man har idéer men ingen vet vad medlemmarna egentligen vill. Ingen har brytt sig om eller tänkt på att fråga. Vi får betona vikten av att arbetet måste ske utifrån medlemmarnas intressen och önskemål. Styrelsen lovar att arbeta för att förbättra relationerna och börja med regelbundna medlemsmöten och klubbmöten. Arrangera enkla aktiviteter, roligheter och sådant som drar medlemmarna.

Vi delar ut böcker om sociala arbetskooperativ och uppmanar dem att studera för att få en bra grund inför ett eventuellt fortsatt arbete i projektet. Avslutar med ömsesidiga gåvor och tack.

Möte med Ceprodel Leon

Möte med Ceprodel i Leon. Förra året träffade vi Ceprodel i Managua och gjorde studiebesök i San Juan. Då liksom nu känner vi att det är en mycket start och pålitlig organisation. Man arbetar med att stödja små kooperativ på landsbygden samt med hjälp att bygga egna hus. Ceprodel ingår i ett stort nätverk i Nicaragua tillsammans med bl.a Kooperation utan gränser, som också är finansiärer. Verksamheten har tre huvudinriktningar:

Finansiering – microkrediter

Organisationsutveckling – Organisera det civila samhället för att starta kooperativ, ex boende, samt kooperativ utbildning

Samhällspåverkan - mot kommun och olika grupperingar

Har arbetat med marginaliserade grupper och säger sig vara positiva till samarbete, men har inte arbetat med målgruppen tidigare. Dom kan ta på sig utbildning om Kooperation, hjälpa till att hitta och utveckla affärsidéer, hitta lämpliga yrkesutbildare, stötta vid start, marknadsplaner, formella bildandet, osv.

De vill ha ett förslag från oss om vad de ska göra, om utbildningar och omfattning av uppdraget. Vi får sedan ett kostnadsförslag och får ta ställning till om det är en möjlig samarbetspartner. Vi lämnade våra tre sista böcker för att sprida till rätt personer i organisationen.

Positivt möte, men kan vi lämna över hela ansvaret till Ceprodel?

Elever från Leons skolor tågade genom stan. Musik, fina kläder, stort allvar och mycket fest. En förberedelse för nationaldags firandet som börjar om ett par dagar.



Tillbaka till Managua och hotell Villa Americana. Ingen ström, inget vatten och varmt varmt. Ut i beckmörka natten för att hitta restaurang.

12/9 Diskussioner och sammanfattning

Slingrig resa till Laguna de Apoyo, en 21 000 år gammal vulkan-lagun. Skönt hälsosamt svavelvatten och apor i träden.

Diskussioner och sammanfattning av dagarna och projekten. Hur ska vi gå vidare? Projektens framtid? Går det att starta upp något med de föreningar vi hittills träffat?



Vi känner oss lite osäkra efter de erfarenheter som vi nu fått. Det är ett stort ansvar att starta upp ett projekt. Det finns en hel del som talar emot, men även en del som talar för. Vi måste fortsätta diskussionerna när vi kommer tillbaka till Sverige och fått mer tid att tänka efter. Besöker den gamla marknaden i Masaya på vägen tillbaka.

13/9 Forum Syd

Träff igen med Danilo på Forum Syd för avrapportering och fortsatt diskussion om möjligheten att få en del stöd och utbildning till de tre Asmen föreningarna.

ADD

Möte, avrapportering och avslutningsmiddag med Henry Lind ADD.

14-15/9 Hemresa

Sammanfattning:

Resan har genomfört enligt uppdragsbeskrivningen i alla delar utom besöket till ambassaden i Managua. Ambassadören var i Sverige under tiden för vårt besök. Vi träffade dock en man som arbetade som på ambassaden, när vi var på utflykt med styrelsen i Poneloya.

Vi har efter detta besök dragit slutsatsen att det inte är lämpligt att starta upp ett projekt med de intentioner vi haft. Föreningarna i Leon, Chinandega och Granada är inte mogna eller kapabla för att fungera som samarbetspartner. Av de övriga organisationer som vi träffat framstår bara Ceprodel som en möjlig samarbetspartner. De har dock ingen erfarenhet av att arbeta med målgruppen och med erfarenhet av de svårigheter som föreningarna fortfarande brottas med så ser vi ingen möjlighet idag att lyckas genomföra projektet.

Vi har en möjlig samarbetspartner eller utbildningsorganisation i Ceprodel, men vi har fortfarande inte hittat en lämplig kontaktperson. Målgruppen har en problembild som kräver en kontinuerlig kontakt med en person som på plats kan följa/leda projektet. En person som vi kan kommunicera med på svenska eller engelska. Vår bristande spanska, inser vi, är ett hinder för arbetet i projektet.

Vi avslutar därför projekteringen och drar tillbaka de ansökningar som lämnats in.



Några personliga intryck från resan

Bananodlarna

Bland det första vi såg i Managua var alla plastskynken och presenningar som bildade en hel tältstad i Nationalparken mitt längs huvudgatan. Det var bananplantage-arbetare som bott där i över två år för att protestera och kräva ersättning för alla skador och sjukdomar som drabbats av på grund av all gifthantering. Jag kände mig glad över att alltid ha köpt KRAV-bananer.

Fattiga och rika

Nicaragua är ett fattigt land med hög arbetslöshet och en ung befolkning. Flickorna får barn mycket tidigt och har ofta olika fäder till barnen eftersom många blir övergivna av männen. Det finns många gatubarn och rör man sig i närheten av hotell, speciellt finare hotell, så blir man snabbt omgiven av tiggande barn. Det är så svårt att veta vad som är rätt att göra. Ger man en så kommer snabbt fler. Ger man så lär man ut att det lönar sig att tigga istället för att arbeta och gå i skolan. Ger man en så riskerar han/hon att i sin tur råka illa ut och bli bestulen av andra, eller? Jag tog med mig maten vi fick över när vi ätit och gav den. Det var självklart att ta med "doggy-bag" från restaurangerna så det var enkelt. Flera gånger såg jag att barnen delade med sig till varandra. Hur långt stäcker sig solidariteten när man är hungrig och fattig?

Vakterna

Skillnaderna är markanta mellan fattiga och rika. Höga staket och galler skyddar husen i vissa kvarter. De som har råd har privata beväpnade vakter utanför huset. Vissa gator har vakter vid vartenda hus. De flesta bär sina vapen väl synliga. Undrar hur ofta dom används? Vi funderade många gånger om det verkligen var så säkert med alla dessa vapen runt omkring. Kunde vi som besökare känna oss säkrare? Skulle någon ingripa om det hände oss något eller får dom bara skydda sitt hus? Tänk om något skulle hända och vi hamnade i vägen?

Gatuförsäljare

Vid alla större gator samlas gatuförsäljare och tiggare. Vid varje gathörn och rödljus där trafiken stoppas upp så väntar dom. Kalla drycker, kakor, nötter, klockor, mobiltillbehör, mm. Bilfönstret tvättas även om föraren säger ifrån men ibland för någon en slant för besväret. Det är väl okey, men inte att se de små barnen som tigger. Dom kryssar fram mellan bilarna, ibland kånkande på ett ännu mindre barn, när knappt upp till fönstret och sticker fram handen.

Bussarna

Vi åkte både minibuss och vanliga stora lokalbussar. Minibussarna går från stationen när det är tillräckligt många passagerare. Det går snabbt att komma fram eftersom dom inte stannar överallt längs vägen. Men det kan ofta gå lite för fort och dom är knappast kända för att vara särskilt säkra så det känns inte riktigt bra att sitta där inklämd och hopklämd.

De stora, oftast gamla och skruviga lokalbussarna kan köra på ganska fort om vägarna så tillåter och om bussen bara är fullsatt. När man klämt in 25-30 personer till i den fulla bussen så tuffar den på lite långsammare och ibland trodde jag att vi skulle bli tvungna att kliva av i uppförbackarna. Så lång tid tar det, eftersom den stannar så fort någon ska av eller på och tid tar det, att klämma ut eller in ytterligare passagerare och packning. Levande höns, mat för en vecka till 20 personer, resväskor, kassar, mm. Försäljare kliver på när dom kan och erbjuder glass eller kalla drycker och måste sen skynda av innan bussen kan gå igen. Det gäller att inte få cellskräck i värmen och trängseln och att inte tänka på att fönstren är delade med järnramar, inte är större än 20 x 40 cm, och omöjliga att ta sig ut genom om det skulle behövas....

Cyklar

Mycket cyklar finns det överallt. Moderna mountain-bikes likväl som gamla vanliga, men alla har ram. Och alla har oftast minst en passagerare på ramen, men gärna två eller till och med tre. En vanlig syn var mannen med frun och ett eller två barn framför sig på ramen.

Maten

Vi hade i förväg fått höra att det skulle serveras bönor till frukost, lunch och middag. Frijolles eller Gallo pinto - ris och bönor. Det var så, men inte utan undantag. Till frukost fick vi alltid underbara färska fruktdrycker och ofta ägg i någon form, ris och bönor liksom stekt ost. Bröd serveras nog mest till turister och det är oftast den sämsta sortens vita smaklösa formfranska. Till lunch, om man äter traditionell mat, så är det vanligast med ris och bönor, stekta platta bananer eller friterade tunna långa skivor av banan, grönsaker i buljong och grillad eller stekt kyckling. Till det serveras majsbröd - tortilla. Samma mat till middag. Mat finns att köpa överallt. Mycket säljs direkt i gathörnen eller längs vägarna. En dam under ett palmtak grillar några kycklingbitar, någon har en vagn med ambulerande servering. Glass och fryst sötat, färgat vatten säljs från kylvagnar eller en låda på magen. Kanske blir man magsjuk kanske klarar man sig.

Det finns dock mycket annat att välja på, speciellt som turist. Pengarna räcker långt när man går på restaurang. I Leon fanns flera italienska restauranger med utmärkt pasta och pizza, en kinesisk, en libanesisk, en vegetarisk och flera andra restauranger med varierat lokalt och utländskt på menyn. I Managua finns argentinska, mexikanska, japanska och många andra nationaliteter representerade. Naturligtvis finns där även McDonald's.

Drycken framför alla är öl. Det finns tre sorter som all bryggs av samma tillverkare, men som byter namn på sorterna ibland för att öka konkurrensen. Och så finns det rom förstås! Flor de Cana är Nicaraguas egen sockerrörsrom. Den finns både som vit och brun och allt ifrån 4-årig till 24-årig och då med ganska stor prisskillnad beroende på ålder.

Affärer

Överallt finns det något att köpa. Handel bedrivs från små skjul eller under ett parasoll som solskydd, i dörröppningen till hemmet och i stora lyxiga köpcentrum. Allt finns för de som kan betala men det känns helt absurt när vi efter en vecka i det "vanliga" Nicaragua för en kort stund befinner oss i något som liknar Gallerian i Stockholm.

Vi handlar på lokala marknader, av fruktförsäljaren i gathörnet, av kvinnan som har en kyl i dörren till hemmet där hon har 10 flaskor kallt rent vatten, av hängmattstillverkaren i deras butik och verkstad, i lilla mörka lokalen runt hörnet där man har allt staplat på varandra. Men vi besöker också den moderna Supermercado i Leon där det mer liknar butiken hemma, men med andra varumärken. Det är alltid spännande att se vad som finns på hyllorna. Vad äter man här, vad är billigt och vad är dyrt, finns något av det här i Sverige, vilka frukter finns som vi aldrig har sett och provat, vad kan vi köpa med hem...???

Sista dagen blir det en hel del i kassarna för att kunna ta med och bjuda på smaker och dofter till familj och vänner som väntar hemma i Sverige.

Eva Källander oktober 2006

Text och foto

Kontaktuppgifter till föreningarna:

Ceprodel Leon

Douglas Balmaceda-Quintero

Tel: 3113028, 3111517

Email: dbalmaceda@ceprodel.org.ni

ODISPA

Organizacion de discapacitados del MIGOB, Leon

Aria: Maria Isabel Mayorga Perez

Tel 311-7422

CEPRIL Leon

Centro de Promocion para la Rehabilitacion Integral, Leon

Presidente: Martha Maria Lopez Quintero

FECONORI – Leon

Cel: 6037632

Tel: 311-4691

Email: ceprilleon@hotmail.com

Organisation de Ceigos Maricela Toleda

Presidente: David Lopez Ordonez

Tel: 2661683

Email: OCNMT.3404@turbonet.com.ni

ASOVGUPL

Asociacion de Veteranos de Guerra Unidos por la Paz de Leon

Representantes: Gregorio Florencio Salinas

Arturo Jaenz

Email: asovgupl96@yahoo.com

Asociacion de Ciego Sin Fronteras. Nac, con sede en Leon

Presidente: Sn Nareiso José Reyes Salinas"

Tel: 6469651

Email: nreyessalinas_06@yahoo.es

Feconori

Presidente: Sn Nareiso José Reyes Salinas"

Tel: 6469651

Email: nreyessalinas_06@yahoo.es

ANSNIC. Leon

Roberto Molina

Liliam Rosales

Tel 6988999

ASMEN - Leon

Asociacion de pacientes y familiares ya superados de Salud Mental

Cargo-Presidenta: Nubia A. Juarez S

Tel: 341-3708

Asmen tel: 311-6658

Email: leonasmennic_@yahoo.com

ASMEN – Granada

ASMEG – Asociacio de pacientes y familiares de Salud Mental Granada

Presidente: Francisco Jose Chavarria Tercero

Secretario: Eynar Bosco Lezama

Tel: 5526261

ASMEN – Chinandega